UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Periculum

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

Visual Library

petuum ſibi domicilium in eo loco decernit Leſſius *lib. 4. cap. 2. dub. 8. n. 51.* teneri putat, vbicunque manet per aliquot dies Sanchez denique *de matrim.* *to. 1. lib. 3. diſp. 19. n. 9.* vbi habet intentionem manendi pro maiori anni parte.

Præterquã in certis caſibus.

(Et ſi cum hac intentione accedens, mutatus poſtea decerneret brevi diſcedere, non ob id teneri, addit Sancius *in ſelect. diſp. 54. n. 5. reſ. 2.* in fine.) Ex quibus opinionibus prima eſt nimis rigida, ſicut etiam tertia: ſecunda nimis laxa: tertia probabilior *p. 1. tr. 10. reſ. 15.* Niſi, quòd in certis caſibus tenetur peregrinus ſe conformare legibus & conſuetudinibus loci, etiam vbi per modicum tempus reperitur. (*p. 1. tr. 9. reſ. 2. §. Notãdum eſt,*) vt in contractuum ſolemnitatibus, aut quando non obſervantia vergeret in damnum illius loci, &c. & proculdubio tenetur ſervare leges communes, quæ etiam obligant in loco domicilii *to. 1. tr. 2. diff. 33. Ib. to. 10. reſ. 13.* in fine. Quãvis Sancius excuſet peregrinantem ad loca ſacra, etiam à ieiuniis iuris communis, vt dictum eſt V. *Ieiunium, n. 33.* Quid autem dicendum, ſi ieiunium ſervandũ ſit in loco diverſorii, & etiam domicilii, vtrobique tamen de mandato Epiſcopi, & an idem dicendum de vagis. Vide V. *Lex, à n. 11.*

Quod applica Panormitanis divertentibus in æſtate ad Vrbem Mõtis Regalis.

2 Infertur ex dictis pro praxi, quod Panormitani, qui in æſtate in Montis Regalis Civitatem ſe transferunt, animo redeundi infra paucos menſes, non tenentur ſervare feſta, ieiunia, & alias leges illius Vrbis, ✠ præterquam in cõtractuum ſolemnitatibus, & quando id exigit bonum illius Civitatis. ✠ *p. 1. tra. 10. reſ. 13.* propè finem.

An verò domicilii legibus teneantur.

3 An autem peregrini teneantur legibus domicilii, dictum eſt V. *Lex, à nu. 10.* Sanè nos V. *Abſoluere num 9.* diximus eum, qui in aliam diœceſim ſe ſe appoſitè transferret, vt ibi à reſervato ſuæ diœceſis abſolvatur, non poſſe ibi abſolui, &c. quod nunc invenimus declaraſſe Sacram Congregationem anno 1616. apud Zambellum V. *Caſus reſervati, num. 26.* Licet Bauny novisſimè contrarium teneat *part. 6. tract. 7. reſ. 57.* Et idem declaravit Sacra Congregatio de illis, qui ex Italia v. g. in Galliam proficiſcerentur, vt ibi contraherent matrimonium abſque præſentia Parochi, vt dictum eſt V. *Impedimenta, n. 23.*

Et privilegiis frui poſſint.

Poſſunt verò peregrini frui privilegiis patriæ; etiam contra ius commune, vt dictum eſt V. *ieiunium, n. 34.*

Peregrinĩ vbi ſepeliendi.

4 Peregrinus abſque electione ſepulturæ decedens, ſi commodè poteſt, transferri debet in ſepulturam maiorum ſuorum: ſecus ſepeliri in Parochia, in qua Sacramenta recepit, & diem clauſit, non in Cathedrali, in qua divina officia audire debeat, vt ait Zarabella *conſ. 40. numero 1.* quia ſepultura magis accedit ad Sacramentorum, quàm ad Officiorum divinorum communionem. Molfeſius *to. 2. ar. 13. c. 8. n. 30. p. 5. tr. 3. reſ. 113.*

5 Peregrinus colloquens cum moniali exempta incurrit excommunicationem Epiſcopalem, ſi lata eſt. *part. 10. tract. 4. reſ. 55.* in fine.

PERICVLVM.

Periculo peccandi ſe exponẽs, & ſtatim peccans, nõ committit duo peccata.

1 ✠ PEriculum peccandi eadem obligatione vitare tenemur, qua & peccatum ipſum ✠ Vnde, ſi inter expoſitionem periculi, & peccatum inde ſecutum non interceſſit mora notabilis, non peccavit ſe exponens duplex peccatum diſtinctum. Si verò interceſſit mora notabilis, ſunt duo peccata eiuſdem ſpeciei, diſtinctè confitenda: Ita Sanchez *ſum. to. 1. lib. 1. cap. 8. num. 4. p. 1. tr. 7. reſ. 44.*

An liceat ob aliquod ingens bonum ducere vxorẽ hæreticã?

2 Cæterùm, ſe exponere periculo peccandi non eſt ita intrinſecè malum, ait Pontius *Append. cap. 6.* vt aliqua iuſta cauſa iuſtificari non poſſit. Licitum enim eſt, ſi talis cauſa adſit, ſive in magnum bonum ſpirituale, ſive temporale. Nec requiritur, vt cauſa ſit ſemper involuntaria, aut ex neceſſitate proveniens; ſed ſatis eſt, etiamſi ſit voluntariè quæſita. Et ratio eſt: quia in tali caſu non amatur periculum, ſed illud in-

gens bonum, ad quod ſine eo periculo perveniri non poteſt. In ſpecie verò ait Pontius, licitum eſſe ex magna aliqua, & eximia cauſa, argumenti videlicet, vel propagationis Fidei, tranquilli Eccleſiæ ſtatus, vel libertatis Catholicorum, quod Catholicus contrahat matrimonium cum hæretica, vel contra, etiã ſi adſit probabile periculum perverſionis. Et cum Vaſquez *de reſtit. c. 3. §. 2. dub. 6. n. 23 & 24.* poſſe hominem medicamentum ſumere ad aſſequendam ſalutẽ, quamvis probabile periculum ſit effuſionis ſeminis. *p. 3. tr. 4. reſ. 269.*

Et medicinam ſumere cum periculo effuſionis ſeminis.

3 Verum an hæc opinio Pontii ſit probabilis, alii videant. Ait enim Suarez *de charit. diſp 9. ſect. 2. num. 8.* nemini licere propter aliorum ſalutem exponere ſe mortali periculo peccandi mortaliter: idem eſt enim exponere ſe mortali periculo committendi peccatum ac illud committere, & ſicut ait Salomon *Eccleſ. c. 3. Qui amat periculum, peribit in illo.* Præſertim ſi periculum ſit in determinata materia, in qua quis ſe fragilem expertus eſt. Vnde cum Villalobos *to. 2. tract. 40. diff. 16 n. 5.* contra Palaum *tra. 1. tract. 2. diſp. 2. punct. 9. §. 3. num. 11. & 13.* dicendum eſt, non licere chirurgi, verenda fœminæ curare cum periculo mali conſenſus, ſi expertus ſit illam concupiſcere, aut voluntariè pollui. Neque Confeſſario confeſſiones mulierum audire, ſi occaſione peccatorum carnaliũ confeſſorum idem periculum expertus ſit: quãvis vterque firmiter proponat nõ conſentire. Quando verò periculum eſt in confuſo (vt eſt in caſu Pontii) non poteſt tradi regula certa, ſed penſanda res erit pro ratione neceſſitatis & periculi. Sanè D. Thomas 2. 2. *quaſt. 10. art. 9. in fin. corporis,* poſſe inquit aliquem accedere ad infideles, & meretrices convertendos, cum periculo peccandi *p. 3. tr. 5. reſ. 5. & p. 7. tract. 11. reſ. 29.* Quod ſine dubio verum eſt, quando adeſſet periculum ſolius pollutionis ſine conſenſu. vide infra V. *Pollutio. n. 3.* De periculo pollutionis inter coniugatos, vide V. *Debitum coniugale,* V. *Tactus,* V. *Vxor.* Periculo mortis quando liceat, vel oportat exponi, vide V. *Vitam exponere.*

Itẽ chirurgo contrectare verenda fœminæ.

Et Confeſſario confeſſiones mulierum audire, ex quibus ſe in malos motus voluntarius experti ſum incidiſſe?

POENA.

1 ✠ POena eſt delictorum debita cœercitio, vel ſatisfactio à lege vel legis miniſtris impoſita. In iure civili octo ſunt pœnæ, ſcilicet damnum, vincula verbera, talio, ignominia, exilium, ſervitus, & mors. In iure canonico ſunt tres cenſuræ, excommunicatio, ſuſpenſio & interdictum, & præterea irregularitas, depoſitio, inhabilitas, degradatio, intruſio, incarceratio, & verberatio. Eſt etiam pœna conventionalis, quam ſibi imponunt contrahentes de communi conſenſu ſoluendam à violatore ✠, quæ an ſit licita, vide Pereiram *de empt. & vend. cap. 29. n. 22. p. 1. tr. 8. reſol. 29.* in fine.

Pœna quid & quotuplex?

2 Pœna, quæ non poteſt executioni mandari abſque hominis actione, etiamſi ipſo iure, vel ipſo facto feratur, & etiamſi dicatur, *nulla ſpectata declaratione,* non incurritur ante condemnationem iudicis *part. 1. tr. 10 reſ. 23.* tum quia vſu & conſuetudine receptum eſt, vt nemo ante ſententiam privet ſe re anteà obtenta, & ſi homines exequi deberent pœnam in ſemetipſos, nimis durum id eſſet, & talis lex non eſſet accommodata humanæ imbecillitati. Ita Molina *to. 1. tract. 2. diſp. 95. num. 14.* & alii. Ex quibus infert, non incurri ante ſententiam pœnas *Pii* V. contra Clericum ſodomitam, Sixti V. contra Clericos non deferentes habitum, Clementis VIII. contra Religioſos munera largientes, & magiſtratus contra vendentes res comeſtibiles ſupra taxam: item Extravag. *Ambitioſæ,* contra alienantes bona Eccleſiaſtica abſque ſolemnitatibus, & Pii V. contra Religioſos admittentes fœminas intra monaſterii clauſtra. Idem dic de pœnis privationis officii ipſo facto, latis in Superiores Regularium ob contraventionem alicuius Bullæ, vt ait Valerus *v. pœna diff. 10, numero 4.* & de

Et an in conſcientia incurratur ante ſententiam?

pœna